

ปัจจัยทางจิตวิทยาที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครของ
ผู้นำชุมชนกรุงเทพมหานคร
THE PSYCHOLOGICAL FACTORS AFFECTING PUBLIC MIND IN
VOLUNTEER WORK OF COMMUNITY LEADERS, BANGKOK
METROPOLIS

Received: Jun 4, 2021

Revised: Sep 20, 2021

Accepted: Sep 30, 2021

^{1*}ชัยพร เอกชัย ²อารี พันธุ์มณี

^{1*}Chaiporn Ekachai ²Aree Panmanee

^{1*2}จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาศักยภาพมนุษย์, มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

^{1*2}Psychology for Developing Human Potentials, Kasem Bundit University

*Corresponding Author, E-mail: chaiyakung1929@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตวิทยา ได้แก่ แรงจูงใจ ทศนคติ ค่านิยม และการสนับสนุนทางสังคมกับจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครของผู้นำชุมชนกรุงเทพมหานคร และ 2) ศึกษาปัจจัยทางจิตวิทยา ที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครของผู้นำชุมชนกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้นำชุมชนกรุงเทพมหานคร จำนวน 214 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามปัจจัยทางจิตวิทยา และแบบสอบถามจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครของผู้นำชุมชนกรุงเทพมหานคร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และค่าถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยทางจิตวิทยา ได้แก่ แรงจูงใจ ทศนคติ ค่านิยม การสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์กับจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครของผู้นำชุมชนกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ปัจจัยทางจิตวิทยา ได้แก่ แรงจูงใจ ทศนคติ ค่านิยม และการสนับสนุนทางสังคมร่วมกัน ส่งผลต่อจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครของผู้นำชุมชน กรุงเทพมหานคร โดยรวมได้ร้อยละ 91.8

คำสำคัญ: ปัจจัยทางจิตวิทยา, จิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัคร, ผู้นำชุมชน

Abstract

This research the objectives were to 1) study the relationship between psychological factors such as motivation, attitudes, values and social support and public mind in volunteer work of community leaders in Bangkok and 2) to study the psychological factors. that affects the public mind in the volunteer work of the Bangkok community leaders the samples were 214 Bangkok community leaders. Psychological Factors Questionnaire and public mind questionnaire in volunteer work of Bangkok community leaders. The statistics used to analyze the data were mean, standard deviation, Pearson correlation coefficient and multiple regression

The results showed that

1. Psychological factors including motivation, attitude, values, social support There was a relationship with the public mind in the volunteer work of the Bangkok community leaders. The statistical significance at the .01 level was in accordance with the assumptions set.

2. Psychological factors such as motivation, attitudes, values and social support together affect the public mind in the volunteer work of community leaders. Bangkok Overall, 91.8 percent

Keywords: psychological factors, public mind, community leaders

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีต่าง ๆ ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตเพิ่มมากขึ้น ผู้คนก็ยึดติดวัตถุนิยมอย่างมากจนบางครั้งลืมให้ความสำคัญในด้านจิตใจ จึงทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นมาก ได้แก่ ปัญหาจากสิ่งแวดล้อม ปัญหาการทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลองหรือที่สาธารณะ ปัญหาเรื่องยาเสพติดฯ ปัญหาโรคระบาด ชุมชนจึงจำเป็นต้องมีผู้นำชุมชนเพื่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและชุมชน ให้ช่วยกันสร้างระเบียบวินัยและพัฒนาชุมชนของตนให้มีสภาพที่ถูกสุขลักษณะ ซึ่งผู้นำชุมชนมีบทบาทและความสำคัญในการขับเคลื่อนให้สภาพแวดล้อมในชุมชนเป็นที่ปลอดภัย แต่หากผู้นำชุมชนขาดการประสานงานกับหน่วยงานรัฐ และปล่อยปละละเลยไม่สนใจคนในชุมชน ส่วนหนึ่งเกิดจากการขาดจิตสำนึกที่ดีที่ทั้งต่อตนเองและส่วนรวม ดังนั้นควรปลูกฝังให้คนมีจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบ รู้จักเสียสละ ทั้งต่อตนเองและส่วนรวม หรือเรียกว่าการสร้างจิตสาธารณะ (ลัดดา จุลวงค์ และศักดิ์ชัย นิรัฐทวี, 2563)

ผู้นำชุมชนคือ ผู้ที่ประชาชน ในเขตชุมชน นั้น ๆ ได้ไว้วางใจและมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่แทนของเขตชุมชน นั้นมาทำหน้าที่ต่าง ๆ แทนประชาชนในชุมชน อาทิเช่น การประสานงานกับหน่วยงานรัฐ และหน่วยงานต่าง ๆ การรับโครงการ เสนอโครงการเพื่อพัฒนา ชุมชนของตนเอง เป็นต้น

ชุมชนใดมีผู้นำชุมชนที่มีจิตสาธารณะ จะทำให้คนในชุมชนนั้นมีจิตสำนึกที่ดีในการรู้จักหน้าที่ ความรับผิดชอบ เสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ยึดมั่นทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจน

ร่วมมือในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยไม่ขัดต่อกฎหมายลักษณะของผู้ที่มีจิตสาธารณะ จะต้องเป็น ผู้ที่ให้และคอยช่วยเหลือผู้อื่นที่เดือดร้อนด้วยความเต็มใจ ไม่หวังผลตอบแทน ไม่เห็นแก่ตัว เข้าใจผู้อื่น ไม่เป็นคนใจแคบ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2556)

การมีจิตสาธารณะนั้น เป็นสิ่งที่เกิดตามวิถีการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน และสังคม สรุปว่า จิตสาธารณะ หรือ จิตสำนึกทางสังคม อยู่ภายใต้อิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก (ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจร, 2543, น. 13)

จิตสำนึกที่เกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับภาวะทางสัมพันธภาพของมนุษย์ ภาวะทางสังคมเป็นภาวะที่ลึกซึ้งที่มีผลต่อจิตสำนึกด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ เป็นภาวะที่ได้อบรมกลมกล่อม และสะสมอยู่ในส่วนของการรับรู้ที่ละน้อยทำให้เกิดสำนึกที่มีรูปแบบหลากหลาย ภาวะแวดล้อมทางสังคมนี้เริ่มตั้งแต่พ่อแม่พี่น้อง ญาติ เพื่อน ครู สื่อมวลชน บุคคลทั่วไป ตลอดจนระดับองค์กร วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ กฎหมาย ศาสนา รวมทั้งภาวะแวดล้อมด้านสื่อสารมวลชน และส่วนที่กำกับสำนึกของบุคคล คือ การได้สัมผัสจากการใช้ชีวิตที่มีพลังต่อการเกิดสำนึก อาทิ การเรียนหนังสือ การทำงาน การชมภาพยนตร์ ละคร ฟังผู้คนสนทนากัน เป็นต้น

ส่วนปัจจัยภายใน จิตสำนึกที่เกิดจากปัจจัยภายใน หมายถึง การคิดวิเคราะห์ของแต่ละบุคคล ในการพิจารณาตัดสินคุณค่าและความดีงาม ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมและการประพฤติปฏิบัติโดยเฉพาะ การปฏิบัติทางจิตใจ เพื่อขัดเกลาตนเองให้เป็นไปทางใดทางหนึ่ง โดยเกิดจากการรับรู้จากการเรียนรู้ การมองเห็น การคิด แล้วนำมาพิจารณาเพื่อตัดสินใจว่าต้องการสร้างสำนึกแบบใด ก็จะมีการฝึกฝน และสร้างสมสำนึกเหล่านั้น (จารุณี วงศ์ละคร, 2549)

ดังนั้นหน้าที่ของผู้นำชุมชนต้องเป็นผู้รักษาผลประโยชน์ให้ชุมชนหรือประสานให้สมาชิกของชุมชนและหน่วยงานรัฐอยู่ร่วมกัน คือ ต้องอยู่ใกล้ชิดกับชุมชนมีความสัมพันธ์กับคนในชุมชนและเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชนอีกทั้งผู้นำจะต้องเป็นผู้ปฏิบัติภารกิจของชุมชนให้บรรลุวัตถุประสงค์ คือ ต้องรับผิดชอบในกระบวนการ วิธีการทำงานด้วยความมั่นคงและเข้าใจ และต้องทำงานด้วยจิตสาธารณะให้กับสมาชิกในชุมชน เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีความก้าวหน้า มีความปลอดภัย อย่างมั่นคง (ณัฐนรี ศรีทอง, 2552; หฤทัย อาจปฐ, 2544)

จิตสาธารณะ หรือ จิตอาสา หมายถึง การตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวมร่วมกัน หรือคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมความสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกับตน การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ มีความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงาม ละอายต่อสิ่งผิด เน้นความเรียบร้อย ประหยัด และต้องการช่วยเหลือสังคม เข้าใจและวิพากษ์วิจารณ์โดยรับรู้ ถึงสิทธิควบคู่ไปกับหน้าที่และความรับผิดชอบ สำนึกถึงพลังของตนว่า สามารถร่วมแก้ปัญหาได้และลงมือกระทำ เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยการ เรียนรู้และแก้ไขปัญหาาร่วมกันกับคนในสังคม (เจษฎา หนูรุ่ง, 2551)

ผู้วิจัยในฐานะผู้ช่วยเลขานุการของส่วนราชการ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เป็นเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน และทำงานร่วมกับคณะผู้นำชุมชนพัฒนาสังคมภาคประชาชน ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานท้องถิ่นให้เป็นเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนและทำงานร่วมกับผู้นำชุมชน ในตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการของส่วนราชการ ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการศึกษาและหาประสบการณ์ในการทำงานของผู้นำในชุมชนของกรุงเทพมหานคร เพื่อกลับไปพัฒนาองค์กรส่วนท้องถิ่นต่อไป จากการเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงานทำให้

ทราบว่า ผู้นำชุมชนที่มารวมตัวกันเกิดจากการมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์สิ่งเดียวกัน คือการพัฒนาชุมชนของตนเอง จากนั้นค่อยขยายไปสู่การพัฒนาสังคม โดยมีมุมมองว่าการพัฒนาชุมชนหลายชุมชนก็จะเป็นการพัฒนาสังคมไปโดยปริยาย และผู้วิจัยได้สอบถามผู้นำชุมชนจากเขตต่าง ๆ ในเรื่องการทำงานของคณะผู้นำชุมชนกรุงเทพมหานคร ไม่ได้รับค่าตอบแทนใด ๆ ค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ต้องรับผิดชอบด้วยตนเอง สิ่งที่ได้คือองค์ความรู้หรือแนวทางในการช่วยเหลือ ผู้ด้อยโอกาสในชุมชน และสิทธิ์ประโยชน์ต่าง ๆ ที่หน่วยงานรัฐได้จัดสรรปันส่วนต่างให้แต่ละชุมชน ซึ่งเป็นประโยชน์โดยตรงกับชุมชน ทำให้ไม่สามารถขาดการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมได้ถึงแม้จะมีค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมากในแต่ละปี พ.ศ. 2563 ผู้นำชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมของสภาพัฒนาสังคมภาคประชาชนกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่นั้นมักขาดการมีส่วนร่วมหรือการขาดเข้าประชุมบ่อยครั้ง ผู้นำชุมชนไม่มีการส่งเอกสารรายงานผลการดำเนินงานในโครงการในชุมชน และมีได้ติดตามโครงการส่งเสริมที่หน่วยงานรัฐได้จัดขึ้นเพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้รับผลประโยชน์ ผู้วิจัยจึงได้สัมภาษณ์ผู้นำชุมชน จำนวน 10 คน พบว่าผู้นำชุมชนขาดแรงจูงใจในการทำงาน ไม่อยากเข้าร่วมประชุม มีพฤติกรรมเฉื่อยชาในการประสานงานกับชุมชน ไม่กระตือรือร้นในการจัดทำโครงการระหว่างรัฐกับชุมชนของตน ไม่ให้ความสำคัญแก่ประชาชนในชุมชนและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่ผู้นำชุมชนทำงานร่วมกัน ก่อให้เกิดทัศนคติเชิงลบ พฤติกรรมภายนอกและภายในก็เปลี่ยนแปลงไป ค่านิยมต่อการทำงานจิตสาธารณะของผู้นำชุมชนก็ลดน้อยลงพฤติกรรมที่ผู้วิจัยสังเกตได้อย่างชัดเจนในการทำงานร่วมกัน อาทิ เช่น ผู้นำชุมชนหลายท่านมักจะเลือกทำกิจกรรมหรือโครงการที่ง่ายและสบายเพราะมีแนวคิดที่ว่า ทำไปก็ไม่ได้ค่าตอบแทนหรือประโยชน์ส่วนตนเพิ่มขึ้น เพราะฉะนั้นควรทำงานเท่าที่ตนอยากทำ ไม่ให้คำนึงถึงผลต่าง ๆ ที่ตามมา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยทางจิตวิทยาที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครของผู้นำชุมชน

ปัจจัยแรงจูงใจ หมายถึง สิ่งทีกระตุ้นพฤติกรรมของมนุษย์อันเกิดจากความต้องการ พลังผลักดัน ความปรารถนาที่จะดิ้นรนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งอาจเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ หรือการเรียนรู้ ผู้นำชุมชนที่มีแรงจูงใจเชิงบวกในการทำงานจิตสาธารณะ มีแรงผลักดัน ที่จะทำงานจิตสาธารณะในชุมชนให้ออกมาสำเร็จ และมีความปรารถนา พยายามให้งาน ที่ทำนั้นออกมาดี ก็ย่อมจะส่งผลที่ดีต่อคนในชุมชนนั้น ๆ หากผู้นำชุมชนขาดแรงจูงใจอาจส่งผลทำให้การทำงานจิตสาธารณะลดลงอย่างมีนัยสำคัญและหากผู้นำชุมชนนั้น ขาดปัจจัยทางจิตวิทยา อาทิ ทัศนคติเชิงลบในการทำงานจิตสาธารณะก็ยิ่งส่งผลเสียต่อชุมชน

ทัศนคติ เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรม หรือมีแนวโน้มที่จะแสดงต่อสิ่งนั้น ๆ ในทิศทางที่สนับสนุนหรือต่อต้านก็ได้ (เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์, 2525) ผู้นำชุมชนที่มีทัศนคติเชิงบวกในการทำงานจิตสาธารณะนั้นจะก่อให้เกิดแนวความคิดดี ๆ ต่อการทำงาน มีความมุ่งมั่นเอาใจใส่ และมีมุมมองที่ดีต่อการทำงานจิตสาธารณะ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อคนในชุมชน อาทิเช่น ผู้นำชุมชนมีมุมมองเชิงบวกต่อการดำเนินงานหรือโครงการที่หน่วยงานรัฐได้จัดทำเพื่อพัฒนาชุมชน ผู้นำชุมชนก็จะทำด้วยความมุ่งมั่นเต็มใจโครงการหรืองานต่าง ๆ จะดำเนินไปได้อย่างอย่างดี และเกิดประโยชน์ต่อชุมชน

ค่านิยม เป็นความเชื่อของบุคคลว่าสิ่งนั้นมีค่า มีความสำคัญ และเป็นที่ยังประสงค์ ค่านิยมทำหน้าที่เป็นมาตรฐานในการรับรู้ การประเมิน การเลือก การตัดสินใจ ของบุคคล เป็นเสมือนแกนกลางของบุคลิกภาพที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติ ความสนใจ ความตั้งใจ และพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งมุ่งไปสู่การกระทำ

เพื่อให้ได้สิ่งที่มีคุณค่า นั้น ๆ (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา, 2523) ผู้นำชุมชนที่มีค่านิยมอันพึงประสงค์ในการทำงานจิตสาธารณะนั้น จะช่วยให้เป็นที่นับถือและเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน ส่งผลให้การทำงานของผู้นำชุมชนนั้นมีมาตรฐานและการรับรู้การตัดสินใจที่ดีมีเหมาะสมในการวางแผนการทำงานกับหน่วยงานรัฐที่มอบหมายให้ผู้นำชุมชนดำเนินงานแทนชุมชน หากผู้นำชุมชนไร้ซึ่งค่านิยมในการทำงานแล้ว จะไม่เกิดแรงส่งเสริมในการทำงาน การตัดสินใจต่าง ๆ ในการทำงานไปในทิศทางที่แย่งและไม่มีมาตรฐานในการทำงานร่วมกับหน่วยงานรัฐและประชาชนในชุมชน

ปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่ผู้นำชุมชนควรมี คือ การสนับสนุนทางสังคม เป็นการเกื้อหนุนทางสังคม ด้านการให้ความรัก ความเอาใจใส่ การเห็นคุณค่า ได้รับการยกย่อง มีความรู้สึกว่าคุณอยู่ในสังคมเดียวกันมีความผูกพันซึ่งกันและกัน มีการช่วยเหลือกันด้านต่าง ๆ เช่น สิ่งของ แรงงาน และการให้เวลา ซึ่งการสนับสนุนทางสังคมจะมีผลต่อจิตใจ อารมณ์และการรับรู้จากบุคคลต่าง ครอบครัว เพื่อนร่วมงาน ตลอดจนคนในชุมชนนั้น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชนที่ดีจะได้รับการสนับสนุนจากชุมชน เป็นที่ไว้วางใจและเชื่อใจในการทำงานต่าง ๆ ให้ราบรื่น ผู้นำชุมชนจะได้รับการสนับสนุนทั้งแรงกายแรงใจจากคนในชุมชน ก่อให้เกิดภาวะการส่งเสริมที่ดีต่อการทำงานจิตสาธารณะของผู้นำชุมชน หากผู้นำชุมชนไม่ได้รับการสนับสนุนทางสังคม จะส่งผลกระทบต่อจิตสาธารณะและจิตใจในการทำงานอาสาสมัครของผู้นำชุมชน (กิตติพัฒน์ นนทปัทมเดชะ, 2550)

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ปัจจัยทางจิตวิทยาที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครของผู้นำชุมชน กรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางจิตวิทยา และจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครของผู้นำชุมชน กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตวิทยา ได้แก่ แรงจูงใจในการทำงานอาสาสมัคร ทศนคติในการทำงานอาสาสมัคร ค่านิยมในการทำงานอาสาสมัคร และการสนับสนุนทางสังคมในการทำงานอาสาสมัคร กับจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครของผู้นำชุมชนกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาปัจจัยทางจิตวิทยา ได้แก่ แรงจูงใจในการทำงานอาสาสมัคร ทศนคติในการทำงานอาสาสมัคร ค่านิยมในการทำงานอาสาสมัคร และการสนับสนุนทางสังคมในการทำงานอาสาสมัคร ที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครของผู้นำชุมชน กรุงเทพมหานคร

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

1. ปัจจัยทางจิตวิทยา หมายถึง เหตุที่เกี่ยวข้องกับจิตใจ กระบวนการของจิตใจ กระบวนการความคิด และพฤติกรรม ของมนุษย์ แบ่งออกเป็น

1.1 แรงจูงใจในการทำงานอาสาสมัคร หมายถึง สิ่งกระตุ้นภาวะจิตใจภายในการทำงานอาสาสมัครของผู้นำชุมชนกรุงเทพมหานครในการทำงานอาสาสมัคร ด้านการช่วยเหลือสังคม โดยการแก้ปัญหาให้สังคม โดยการช่วยให้มีอาชีพ โดยการสร้างคุณภาพชีวิต

1.2 ทศนคติในการทำงานอาสาสมัคร หมายถึง ความเชื่อ ความรู้สึกนึกคิด และความตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติงานอาสาสมัคร ในด้านความเชื่อ ความรู้สึกนึกคิด และการนำไปปฏิบัติ

1.3 ค่านิยมในการทำงานอาสาสมัคร หมายถึง คุณค่าที่สนองความต้องการในสิ่งที่คิดว่าถูกต้องด้านการช่วยเหลือ การไม่เลือกปฏิบัติ ด้านการให้ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน การไม่เลือกปฏิบัติด้วยความเต็มใจ ของผู้นำชุมชนกรุงเทพมหานคร

1.4 การสนับสนุนทางสังคมในการทำงานอาสาสมัคร หมายถึง การได้รับความร่วมมือการสนับสนุนจากทางราชการ และชุมชนในด้านการให้ความรู้ ด้านการให้คำปรึกษา ด้านการสนับสนุนจากชุมชน

ในการวิจัยครั้งนี้ ปัจจัยทางจิตวิทยาวัดได้จากแบบสอบถามจากผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. จิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัคร หมายถึง การกระทำของผู้นำชุมชน ที่แสดงออกด้วยความเต็มใจ เสียสละในการทำงาน และการแก้ไขปัญหาทางสังคม อุทิศตน มีน้ำใจ แบ่งปัน รักษาสมบัติของส่วนรวม และทำประโยชน์โดยไม่หวังผลตอบแทน มีความมุ่งมั่นในการให้บริการที่เป็นประโยชน์ และสนับสนุนต่อส่วนรวม 3 ด้านดังนี้

2.1 ด้านความรู้ หมายถึง ความพร้อมในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับงาน เป็นที่ปรึกษาให้กับชุมชน

2.2 ด้านการให้แรงงาน หมายถึง การร่วมกันทำงาน สละเวลา ร่วมกิจกรรม ในการแก้ไขปัญหาด้วยความเต็มใจ เสียสละ ไม่หวังผลตอบแทน

2.3 ด้านการให้ทรัพย์สิน หมายถึง ความเต็มใจในการบริจาค สนับสนุน ทรัพย์สิน ในการทำกิจกรรมอาสาสมัครในชุมชน

ในการวิจัยครั้งนี้ จิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครวัดได้จากแบบสอบถามจากผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. ผู้นำชุมชน หมายถึง บุคคลผู้ที่เต็มใจ เสียสละ อุทิศตน สมครใจทำงานเพื่อประโยชน์ของประชาชนในชุมชน โดยไม่หวังผลตอบแทน

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางจิตวิทยา

ในปัจจุบันงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการทำงานจิตสาธารณะของอาสาสมัครมีไม่มาก และกลุ่มตัวอย่างยังไม่หลากหลาย แต่ยังมีงานวิจัยใกล้เคียง ดังนี้

จรุญลักษณ์ ป้องเจริญ และยุคนธ์ เมืองช้าง (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจังหวัดสุพรรณบุรีเพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์และอิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในระดับมาก ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ค่าตอบแทนและสวัสดิการ ($r=.69$) ความก้าวหน้า ($r=.64$) การได้รับการยอมรับนับถือ ($r=.62$) ความสัมพันธ์ในการทำงาน ($r=.60$) และ สภาพแวดล้อมในการทำงาน ($r=.55$) และเมื่อวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่าค่าตอบแทนและสวัสดิการ ความก้าวหน้าและการได้รับการยอมรับนับถือ สามารถร่วมกันทำนายแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของ อสม. ได้ร้อยละ 58.6 การศึกษานี้แสดงถึงความสำคัญของการส่งเสริมในเรื่องค่าตอบแทนและสวัสดิการและความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องเพื่อให้อสม. มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานซึ่งจะส่งผลต่อการดูแลสุขภาพประชาชนของ อสม. ให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

ในปัจจุบันงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติในการทำงานจิตสาธารณะของอาสาสมัครยังไม่หลากหลาย ส่วนใหญ่เป็นทางด้านสาธารณสุข ดังนี้

ธานินทร์ ไชยานุกูล (2559) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานหมู่บ้านจัดการสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จังหวัดอุบลราชธานี การศึกษาครั้งนี้ ออกแบบวิจัย ภาคตัดขวางเชิงวิเคราะห์ (A Cross-Sectional Analytical Survey) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานหมู่บ้านจัดการสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขที่เข้าร่วมวิจัยจำนวน 490 คน โดยการสุ่มอย่างมีสัดส่วนแบบหลายขั้นตอน เก็บข้อมูลระหว่างเดือน มกราคม-มีนาคม 2558 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .81 - .96 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาด้วยจำนวน ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนสถิติทดสอบใช้วิธีการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมวิจัยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 76.12 มีสถานภาพสมรสมากที่สุด ร้อยละ 90.20 ระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 50.82 ส่วนใหญ่ไม่มีการดำรงตำแหน่งทางสังคม ร้อยละ 46.94 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากที่สุด 5,001 - 10,000 บาท ร้อยละ 29.18 มีอายุเฉลี่ย 44.60 ปี และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งเฉลี่ย 9.79 ปี ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานหมู่บ้านจัดการสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($= 3.85$, $SD = .50$) ตัวแปรซึ่งเป็นปัจจัยศึกษาสามารถร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานหมู่บ้านจัดการสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จังหวัดอุบลราชธานี ได้ร้อยละ 54.30 ($R^2=0.55$, $R^2_{adjusted}= 0.54$, $F = 83.97$, $p\text{-value} < .001$) ตัวแปรที่เป็นปัจจัยทำนายได้แก่ ทัศนคติต่อการมีส่วนร่วม ความก้าวหน้าสัมพันธภาพของคณะทำงาน ความสำเร็จในงาน รายได้ 15,001 - 20,000 บาท นโยบายและการบริหาร และค่าตอบแทนและสวัสดิการ

ในปัจจุบันงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมในการทำงานจิตสาธารณะของอาสาสมัครมีไม่มาก และกลุ่มตัวอย่างยังไม่หลากหลาย แต่ยังมีงานวิจัยใกล้เคียง ดังนี้

ผกาพรรณ บุญเต็ม (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตชั้นปีที่ 1 สายวิทยาศาสตร์สุขภาพ การวิจัยเชิงพรรณนานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตชั้นปีที่ 1 สายวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 ของคณะต่าง ๆ ที่ศึกษาในสายวิทยาศาสตร์สุขภาพจาก คณะพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ และคณะกายภาพบำบัด จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 245 คน การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบวัดพฤติกรรมจิตอาสา ความเชื่อมั่น = 0.85 2) แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตน ความเชื่อมั่น = 0.89 3) แบบวัดเจตคติอาสา ความเชื่อมั่น = 0.80 4) แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง ความเชื่อมั่น = 0.90 5) แบบวัดแรงจูงใจอาสา ความเชื่อมั่น = 0.88 6) แบบวัดการมีตัวตนด้านจิตอาสา ความเชื่อมั่น = 0.84 และ 7) แบบวัดการสนับสนุนทางสังคม ความเชื่อมั่น = 0.74 เก็บรวบรวมข้อมูล ตุลาคม-พฤศจิกายน 2560 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติสหสัมพันธ์และการถดถอยแบบพหุแบบมีขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่าระดับพฤติกรรมจิตอาสาโดยรวมอยู่ในระดับสูง และพบว่าปัจจัยจิตสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตอาสาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมจิตอาสาสูงที่สุดคือการรับรู้ความสามารถของตนเอง และปัจจัยจิตสังคมที่สามารถร่วมทำนาย

พฤติกรรมจิตอาสา คือการรับรู้ความสามารถของตนเอง เจตคติจิตอาสา และการสนับสนุนทางสังคม ได้ร้อยละ 42 (Adjusted R²= 0.42, p <0.05) ดังนั้นในการปลูกฝังค่านิยมจิตอาสาในนิสิตสายวิทยาศาสตร์สุขภาพ ที่สำคัญ ควรยกระดับ การรับรู้ความสามารถ เจตคติและการสนับสนุนทางสังคมเป็นสำคัญเพื่อทำให้เกิดความตระหนักและสามารถเกิดพฤติกรรมจิตอาสามากขึ้นต่อไป

ในปัจจุบันงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนจากชุมชนในการทำงานจิตสาธารณะของอาสาสมัครมีไม่มาก และกลุ่มตัวอย่างยังไม่หลากหลาย แต่ยังมีงานวิจัยใกล้เคียง ดังนี้

วรรณรินทร์ วุฒิพรหม และคณะ (2562) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตอาสา:กรณีศึกษามูลนิธิสุขภาพไทย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ (1) ศึกษาระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจิตอาสาของจิตอาสาในมูลนิธิสุขภาพไทย (2) ศึกษาระดับพฤติกรรมจิตอาสาของจิตอาสาในมูลนิธิสุขภาพไทย และ (3) ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตอาสาของจิตอาสาในมูลนิธิสุขภาพไทย ประชากร ได้แก่ จิตอาสาในโครงการ “พัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กในสถานสงเคราะห์ด้วยพลังอาสาสมัคร” ที่ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ จำนวน 78 คน โดยเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตอาสา ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจิตอาสาของจิตอาสาในมูลนิธิสุขภาพไทยระดับสูง (2) ระดับพฤติกรรมจิตอาสาของจิตอาสาในมูลนิธิสุขภาพไทยอยู่ในระดับสูง (3) ความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมจิตอาสา ได้แก่ การเรียนรู้ด้วยการขึ้นนำตนเองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมจิตอาสาในระดับปานกลางในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แรงจูงใจอาสาสมัครมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมจิตอาสาในระดับปานกลางในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ เครือข่าย การสนับสนุนจากครอบครัว และการมีตัวแบบด้านจิตอาสาที่มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางในทิศทางเดียวกันกับพฤติกรรมจิตอาสาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเรียนรู้ด้วยการขึ้นนำตนเองและเครือข่ายสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมจิตอาสาในมูลนิธิสุขภาพไทยได้ร้อยละ 34.7

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร คือ ผู้นำชุมชนกรุงเทพมหานคร จาก 50 เขตพื้นที่ จำนวน 750 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้นำชุมชนกรุงเทพมหานคร จำนวน 214 คน โดยใช้สูตร ของ Taro Yamane และเลือกแบบเจาะจงจาก 50 เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เขตละ 2-4 คน และเป็นผู้ที่เข้ามาประชุมอย่างสม่ำเสมอ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้ทำการวิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางจิตวิทยาและแบบสอบถามจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครของผู้นำชุมชน เครื่องมือสอบถามออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 6 ข้อ เครื่องมือสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านจิตวิทยา จำนวน 46 แบ่งเป็นด้าน แรงจูงใจ 9 ข้อ ทักษะคิด 9 ข้อ ค่านิยม 9 ข้อ การสนับสนุนทางสังคม 9 จิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัคร จำนวน 10 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยภาพรวมผู้นำชุมชนกรุงเทพมหานคร มีในการทำงานอาสาสมัครเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านจิตวิทยา อยู่ในระดับมากที่สุด โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.63 โดยด้าน

ค่านิยม ด้านทัศนคติ ด้านการสนับสนุนทางสังคม และด้านแรงจูงใจ อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 3.70 3.63 และ 3.52 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีแรงจูงใจในการทำงานอาสาสมัคร ข้อที่ 3 โดยด้านการช่วยเหลือสังคมการสร้างคุณภาพชีวิต อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.91 ด้านทัศนคติในการทำงานอาสาสมัคร ข้อที่ 3 การนำไปปฏิบัติมีเฉลี่ย มากที่สุด เท่ากับ 3.74 มีค่านิยมในการทำงานอาสาสมัคร ข้อที่ 2 การไม่เลือกปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 3.86 การสนับสนุนทางสังคม ข้อที่ 4 การสนับสนุนจากชุมชน ด้านการเห็นคุณค่า มีค่าเฉลี่ย มากที่สุด เท่ากับ 3.68

โดยภาพรวมแล้วผู้นำชุมชนกรุงเทพมหานคร มีจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครในการทำงานอาสาสมัครเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัคร อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.66

มีจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครด้านการให้ความรู้ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.70 โดยมีจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัคร อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66

มีจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครด้านการให้แรงงาน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.77 โดยมีจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัคร อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66

มีจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครด้านการการให้ทรัพย์สิน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.51 โดยมีจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัคร อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรปัจจัยด้านจิตวิทยาโดยรวมมีความสัมพันธ์กับจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครของผู้นำชุมชนกรุงเทพมหานคร ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแรงจูงใจ ทัศนคติ ค่านิยม และการสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์กับจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครของผู้นำชุมชน กรุงเทพมหานครมากกว่าด้านอื่น ๆ โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันที่ระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ค่าสัมประสิทธิ์ส่งผลต่อจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครของบุคลากรในผู้นำชุมชนกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยด้านจิตวิทยา และจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครของบุคลากรในผู้นำชุมชน กรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีปัจจัยด้านจิตวิทยามีสัมประสิทธิ์ส่งผลมากที่สุด ($\beta = .845$) และร่วมกันส่งผลจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครของบุคลากรในผู้นำชุมชนกรุงเทพมหานคร โดยรวมได้ร้อยละ 91.8 ($R^2 = .918$)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครของผู้นำชุมชนกรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้ โดยภาพรวมผู้นำชุมชนกรุงเทพมหานคร มีในการทำงานอาสาสมัครเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านจิตวิทยา อยู่ในระดับมากที่สุด โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.63 โดยด้านค่านิยม ด้านทัศนคติ ด้านการสนับสนุนทางสังคม และด้านแรงจูงใจ อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 3.70 3.63 และ 3.52 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีแรงจูงใจในการทำงานอาสาสมัคร ข้อที่ 3 โดยด้านการช่วยเหลือสังคมการสร้างคุณภาพชีวิต อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.91 ด้านทัศนคติในการทำงาน

อาสาสมัคร ข้อที่ 3 การนำไปปฏิบัติมีเฉลี่ย มากที่สุด เท่ากับ 3.74 มีค่านิยมในการทำงานอาสาสมัคร ข้อที่ 2 การไม่เลือกปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 3.86 การสนับสนุนทางสังคม ข้อที่ 4 การสนับสนุนจากชุมชนด้านการเห็นคุณค่า มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 3.68

โดยภาพรวมแล้วผู้นำชุมชนกรุงเทพมหานคร มีจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครในการทำงานอาสาสมัครเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัคร อยู่ในระดับมาก โดย มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.71

มีจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครด้านการช่วยเหลือ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.66 โดยมีจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครด้านการให้แรงงาน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.77

มีจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครด้านการแสดงความรักปรารถนาดี อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.74 โดยมีจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครด้านการให้กำลังใจ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82

มีจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครด้านการตั้งใจทุ่มเททำงานเพื่อสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.73 โดยมีจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครด้านความรู้มาก อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77

ผลการทดสอบสมมติฐาน

2.1 ปัจจัยทางจิตวิทยา ได้แก่ แรงจูงใจ และทัศนคติ ค่านิยม การสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์กับจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครของผู้นำชุมชนกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 ปัจจัยทางจิตวิทยา ได้แก่ แรงจูงใจ ทัศนคติ ค่านิยม และการสนับสนุนทางสังคม ร่วมกันส่งผลต่อจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครของผู้นำชุมชน กรุงเทพมหานคร โดยรวมได้ร้อยละ 91.8

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้นำชุมชน สมควรได้รับการยกย่อง เชิดชู เพราะเป็นผู้สมัครใจทำงานเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนสังคม และประเทศชาติอย่างแท้จริง เพื่อเป็นกำลังใจให้อาสาสมัครเหล่านี้ทำงานด้วยความเต็มใจไม่ย่อท้อต่อความเหน็ดเหนื่อย อันนำไปสู่การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แบบยั่งยืนตลอดไป

2. ภาครัฐและเอกชนจะต้องส่งเสริมสนับสนุนงานอาสาสมัครอย่างจริงจังและต่อเนื่องโดยพัฒนาอาสาสมัครให้มีความรู้ความสามารถในการช่วยเหลือสังคมโดยการสร้างคุณภาพชีวิตให้แก่ผู้ด้อยโอกาสในชุมชนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นต่อไป

3. ภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรธุรกิจและองค์กรต่าง ๆ ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ความร่วมมือกับผู้นำชุมชน ให้หันมาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้ความช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในชุมชน โดยการลงพื้นที่เพื่อแก้ปัญหากันอย่างจริงจังและต่อเนื่องจนปัญหาหมดไปให้ได้มากที่สุด

4. ทางราชการควรให้การสนับสนุน โดยมีการสนับสนุนด้านการให้คำปรึกษาและด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารเมื่อทางชุมชนต้องการให้มีการช่วยเหลือ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา

5. ชุมชนควรมีการรณรงค์ในการให้ชุมชนเองมีส่วนร่วมในการเห็นคุณค่า โดยการส่งเสริมให้มีการยกย่องและการเห็นคุณค่า ให้ความรัก ความเอาใจใส่ เห็นคุณค่า ได้รับการยกย่อง มีความรู้สึกว่ายู่ในสังคมเดียวกัน มีความผูกพันซึ่งกันและกัน มีการช่วยเหลือกันด้านต่าง ๆ เช่น สิ่งของ แรงงาน และการใช้เวลา ซึ่งการสนับสนุนทางสังคมจะมีผลต่อจิตใจ อารมณ์

เอกสารอ้างอิง

- กิติพัฒน์ นนทปัทมะคุลย์. (2550). *สวัสดิการสังคมเพื่อคนด้อยโอกาส: นโยบายว่าด้วยการกินดี อยู่ดี มีสุข มีสิทธิ*. ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2556). แนวทางการสร้างจิตสาธารณะในสังคมไทย. *รัฐสภา* 61(1) 77-87.
- จรรยาภรณ์ ป้องเจริญ และ ยุคนธ์ เมืองช้าง (2561). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข*, 1(1), 60-70.
- เจษฎา หนูรุ่ง. (2551). *ปัจจัยลักษณะที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน ช่วงชั้นปีที่ 3 โรงเรียนสาธิต ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. [ปริญญาานิพนธ์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เชิดศักดิ์ โขวาสินธุ์. (2525). *การวัดผลการศึกษา*. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ณัฐนรี ศรีทอง. (2552). *การเพิ่มศักยภาพภาวะความเป็นผู้นำในงานพัฒนาชุมชน*. โอเดียนสโตร์.
- ธานินทร์ ไชยานุกูล. (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานหมู่บ้านจัดการสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารพยาบาลสาธารณสุข*. 30(2), 34-48.
- ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา. (2523). *รายงานผลการวิจัยค่านิยมและความคาดหวังของเยาวชนไทย*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผกาพรรณ บุญเต็ม. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตชั้นปีที่ 1 สายวิทยาศาสตร์สุขภาพ. *วารสารการพยาบาลและการศึกษา*. 11(4), 51-65.
- ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และ สังคม สัจจร. (2543). *สำนักไทยพึ่งพาธนา*. โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- วรรณรินทร์ วุฒิพรหม, จุฬารัตน์ วัฒนะ และ ชูศักดิ์ เอื้องโชคชัย. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตอาสา: กรณีศึกษามูลนิธิสุขภาพไทย. *วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ*, 6(1), 78-99.
- ลัดดา จุลวงศ์ และ ศักดิ์ชัย นิรัญทิวี. (2563). การบริหารสถานศึกษาด้วยภาวะผู้นำเชิงจิตวิญญาณ. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*, 15(1), 17-30.
- หฤทัย อัจปรุ. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำรูปแบบการดำเนินชีวิตและความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR),
<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/1813>

